

POSTANOWIENIE

Dnia 23 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Żmij (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie ze skargi J. J.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w (...) w sprawie o sygn. akt I S (...), po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 23 marca 2022 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Skargą na przewlekłość postępowania datowaną na dzień 6 grudnia 2021 r. J.J. wniósł osobiście do Sądu Najwyższego o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie sygn. akt I S (...) przed Sądem Apelacyjnym w (...) i zasądzenie od Skarbu Państwa kwoty 20 000 zł, a nadto zwolnienie skarżącego od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu z uwagi na brak u skarżącego majątku na ich pokrycie i właściwego reprezentowania jego interesu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga J. J. podlegała odrzuceniu.

Ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej

zwłoki (t.j. Dz.U. 2018, poz. 75; dalej: ustawa o skardze na przewlekłość postępowania) reguluje zasady i tryb wnoszenia oraz rozpoznawania skargi strony, której prawo do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki zostało naruszone na skutek działania lub bezczynności sądu lub prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze (art. 1).

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

W myśl art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie.

Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie wskazuje, że przez tok postępowania w sprawie w znaczeniu przyjętym w art. 2 ust. 1 i art. 5 ust. 1 ustawy, należy rozumieć postępowanie co do istoty sprawy. Przepisy ustawy o skardze na przewlekłość nie przewidują odrębnej skargi na przewlekłość, która sama dotyczy skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że art. 3 ustawy o skardze na przewlekłość zawiera zamknięty katalog postępowań, których może dotyczyć skarga o stwierdzenie przewlekłości w sprawie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 6 grudnia 2011 r., KSP 11/11; z dnia 29 listopada 2018 r., I NSP 39/18; z dnia 19 listopada 2019 r., I NSP 176/19; z dnia 11 grudnia 2019 r., I NSP 170/19; z dnia 26 listopada 2019 r., I NSP 164/19). Z tego też względu, skarga J. J. na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego w (...) w sprawie I S (...) z uwagi na jej niedopuszczalność podlegała odrzuceniu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy odrzucił skargę na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania.

Na odrzucenie skargi nie mają wpływu zgłoszone w niej wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Wskazać należy, że skarga na przewlekłość postępowania sporządzona została i wniesiona osobiście przez J. J. i jako taka wywołała skutki procesowe, w szczególności ten, że podlegała odrzuceniu albowiem nie została sporządzona i wniesiona przez profesjonalnego pełnomocnika. Nawet gdyby następnie zwolniono skarżącego od kosztów i ustanowiono dla niego pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi na przewlekłość postępowania, to uzupełnienie lub „poparcie” przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie adwokata lub radcy prawnego wniesionej osobiście przez stronę skargi, nie spełnia wymagań zachowania przymusu, o których mowa w art. 87¹ k.p.c. Na tych samych zasadach odrzuceniu podlegają zażalenia skierowane do Sądu Najwyższego, skargi kasacyjne, skargi o wznowienie postępowania czy też skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 21 października 2015 r., III CZ 48/15; z 31 stycznia 2014 r., II CZ 84/13; z 11 marca 2008 r., II CZ 2/08; z 17 stycznia 2018 r., IV CZ 99/17; z 26 kwietnia 2019 r., II CZ 18/1; z 30 czerwca 2020 r., III CZ 1/20). Celem przymusu adwokacko-radcowskiego jest zapewnienie, aby środki zaskarżenia kierowane do Sądu Najwyższego odpowiadały ustawowym wymaganiom i prezentowały poziom merytoryczny, jakiego można oczekiwać od osoby uprawnionej do świadczenia profesjonalnej pomocy prawnej. Cel ten nie może zostać zrealizowany, jeżeli adwokat lub radca prawny jedynie „popiera” środek zaskarżenia wniesiony bezpośrednio przez stronę lub też jedynie sygnuje własnym podpisem środek zaskarżenia sporządzony przez stronę osobiście. Biorąc pod uwagę powyższe, skarżący chcąc wnieść do Sądu Najwyższego skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania powinien najpierw zwrócić się o to do profesjonalnego pełnomocnika z wyboru, który wykona za niego tę czynność, a jeżeli nie posiada środków na pokrycie kosztów profesjonalnej obsługi prawnej, winien złożyć do Sądu przed którym toczy się postępowanie wnioski o ustanowienie pełnomocnika z urzędu,

bez wnoszenia skargi o stwierdzenie przewlekłości, którą, w przypadku ustanowienia pełnomocnika z urzędu, także wniesienie ją w imieniu skarżącego.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy na podstawie przytoczonych przepisów orzekł jak w sentencji postanowienia.